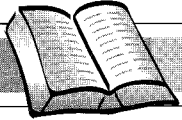

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meditatie

Hebt u olie?

'Ziet, de bruidegom komt, gaat uit hem tegemoet!'

Matth. 25:6b

De Heere Jezus komt, dat staat vast. Daar heeft Hij Zijn hele Persoon en werk op vastgelegd. Door het slapen van de maagden wordt Zijn komst echter een plotselinge komst, één die ons overvalt! Hij komt als een dief in de nacht. Hij komt midden in de nacht. Dat wil zeggen dat men gedacht heeft, vandaag komt Hij toch niet meer, wij gaan slapen. Dan klinkt de roep: 'Ziet, de Bruidegom komt!'

Zijn komen wordt dus voorafgegaan door geroep. Dat geroep is om zo te zeggen een laatste waarschuwing. Hij is reeds in de straten. Hij is als het ware vlak achter de deur. Alles gaat nu snel in zijn werk. Men kan Hem al aanwijzen: 'Ziet...'

Het geroep in de nacht zal aanstonds over de wereld klinken. Het zal een gewone dag zijn. Het leven van eten en drinken, werken en slapen, brui-loft vieren en ter begrafenis gaan, zal zijn gewone loop hebben. Er zal dan wel veel 'nacht' zijn. Jezus heeft dat Zelf gezegd: 'Als de Zoon des mensen komt, zal Hij ook geloof vinden op de aarde?' En dan zullen daar plotseling, volkomen onverwacht, de bazuinen klinken over de aarde.

Dat is het geroep in de nacht. Dat klinkt voor ons persoonlijk als de dood tot ons komt. Dat kan ons zo maar overvallen. Midden in de 'slaap' van het gewone leven, van het overbezette leven, waarin we God vergeten hebben.

Tussen het geroep te middernacht en

de komst van de Bruidegom zitten nog enkele ogenblikken van respijt. Kostbare ogenblikken. Korte momenten. Ogenblikken waarin nog snel de laatste hand aan de lampen gelegd kan worden. Momenten, lang genoeg voor de wijze maagden om hun lampen te bereiden en alzo met lichtende geloofslampen de Bruidegom tegemoet te snellen. Momenten, lang genoeg voor de dwaze maagden om de vreselijke ontdekking van hun leven te doen. Hun lampen gaan uit! Enkele momenten hebben ze om nog olie te kopen, om te roepen in hun doodsangst: 'O bergen, valt op ons; heuvelen bedekt ons!'

Het komen van de bruidegom kan angstwekkend snel gaan. U kunt morgenochtend om acht uur in uw auto stappen en om negen uur voor uw Rechter staan. U kan 's avonds gezond naar bed gaan en de volgende dag in een bewusteloze toestand gevonden worden, waaruit u nooit meer wakker wordt. Door Gods wonderlijke goedheid kunnen soms nog uren, dagen of weken liggen tussen het geroep en de komst. De Bruidegom heeft de klink van de deur reeds gevat, maar Hij komt nog niet binnen - nog is het einde niet. U krijgt nog tijd om uw lamp te bereiden.

Als de Bruidegom komt dan valt de definitieve beslissing. Zoals de boom valt, zo blijft hij liggen. Dit zijn de ogenblikken, die over het branden van uw lamp beslissen, waarin uw

lamp opvlamt, hoog en voor eeuwig, of waarin uw lamp dooft, evenzeer voor altijd en eeuwig.

Verschrikkelijk ontwaken. Dan wordt de mens pas goed wakker. Maar de Bruidegom komt, lampen of geen lampen; olie of geen olie. Schik u, o Israël, om uw God te ontmoeten. Denkt u eraan dat de dwaze maagden godsdienstige mensen waren? Denkt u eraan dat zij ernstig hebben meegeleefd. Alles klopte tot in de puntjes. Ze hebben zelfs op de straten geleerd. Ze hebben zelfs vele krachten gedaan. Het is toch nog even pijnlijk voor de wijzen als ze de reedeloosheid van de dwaze maagden zien. Want ook de wijzen waren weggedut. Zo maar ingedommeld. Zij hadden met de dwazen overal over gesproken, keurig over de buitenkanten van het leven. Over dominees en kerken misschien.

Maar nooit één woord over lampen en olie. De lampen brandden toch schijnbaar toen zij met elkaar op de weg liepen? Maar als de Bruidegom komt, dan doven de lampen. Hun lampen gingen toen pas uit. In het aangezicht van de dood kan de lamp met de olie van opvoeding, van de rechtzinnigheid niet branden. Andere

Inhoud

Meditatie: Hebt u olie?	1
Lezen in de Christenreis (2)	2
Verslaving: Alcohol (2)	3
Hij zal voor het Zijne zorgen	5
Kerknieuws	7
Berichten	7
Predikbeurten	9

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.
F. Bolstraat 12, 2981 CC Ridderkerk
tel. 0180-425915.

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: C.G. van Es
Ronsseweg 527,
2803 ZJ Gouda,
tel. 0182-571292, fax 0182-533928.

Administratie en betalingen van
abonnements, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk
aan:

De Saambinder - abonnements,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor
abonnementsgelden: 64327.

Alle advertenties aan:

Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs
bij vooruitbetaling:

voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:

Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-.

Zeepost:

Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.

Advertenties € 0,50,- per mm.

Familieberichten

€ 0,40,- per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk
donderdagmorgen in bezit van de
administratie te zijn.

Faxberichten vrijdag voor 12 uur.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 12 uur (telefonisch).

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

olie is nodig. Ons verstandsgeloof is een leugen in de rechterhand. Heel onze schijnvroomheid stort als een kaartenhuisje ineen. Alles moeten we achterlaten. De wijze maagden, misschien vader of moeder, of een godzalige grootvader of grootmoeder, kunnen ons niet helpen. Wat zij doen is heenwijzen naar Hem bij Wie het alleen te verkrijgen is.

Wij leven in een tijd waarin bij gebrek aan geestelijk leven veel wordt gezocht naar vormen en levensstijlen. De buitenkant moet het hem doen. Maar u kunt daar niet mee voor God verschijnen. De olie van de Heilige Geest moet in onze lampen zijn. Er moet een Godswonder in ons leven gebeuren. Wij moeten van nieuws geboren worden.

Dan hebt u persoonlijk met God te maken, dat is nodig. Allereerst nodig. Dan kan ik voor God niet bestaan. Het wordt een persoonlijke zaak. Dat moet in het volle leven gebeuren, het liefst als we jong zijn. Want in de stervensure, zeker, het Woord blijft nodigen en roepen, maar ..., we mogen nooit vergeten dat er maar één moordenaar in de Bijbel wordt genoemd. Eén moordenaar, die in het stervensuur de genade van Christus ontmoette. Maar niet meer. Er is een vindenstijd. De Heere moet aange-roepen worden als Hij nabij is. Nu is het de dag der zaligheid. Nu is het de welaangename tijd.

Het is een heel persoonlijke zaak. Wij zullen als een arme zondaar aan

de voeten van de Zaligmaker moeten komen. Wat een wonder is het om Hem te vinden. Ik vind van Hem het beeld getekend in het Woord. Daar komt Hij voor als Eén die verloren mensen ontvangt. Tollenaren, zondaren, mensen in overspel gegrepen, ellendigen die door de duivel bezeten waren, uit heggen en sloppen kwamen ze. U zult het er nooit beter kunnen afbrengen. Want we worden als een goddeloze gezaligd of anders helemaal niet. Dat wil niet zeggen dat we een tollenaar blijven. Levi verliet het tolhuis. En de overspeligen verlieten hun zondig bedrijf. Maar dat kwam door de inwonende Geest, de Geest die vernieuwt en reinigt. Want die in Christus is, is een nieuw schepsel. De volgorde nooit omkeren!

Eerst als een verloren mens aan Zijn voeten terechtkomen. Wat een onderscheid! Ziet u ze gaan? De bruilofts-zaal in? In lange witte klederen, de lampen brandende. Ziet u ze staan? In het donker voor een gesloten deur? Te laat gezocht, de levensdag verprutst en nu te laat gebeden. Waar zult u staan? Binnen, met de Koning in de eeuwige vreugde en in het licht, of buiten in de eeuwige pijn en in de buitenste duisternis? Het is zo ernstig! Wacht met de beantwoording van deze vraag niet tot op uw sterfbed. Er mocht voor u eens geen sterfbed zijn!

Wijlen ds. D. Rietdijk

Lezen in de Christenreis

(2)

Alleen Gods werk houdt stand

Door niets en niemand laat Christen zich van zijn keuze afbrengen: niet het spotten, dreigen of roepen van zijn burenen; hij laat zich niet terugroepen door vrouw en kinderen, hij stopt de vingers in de oren en gaat voort. Twee burenen lopen hem achterna: Obstinaat en Plooibaar. Hier tekent Bunyan twee typen van mensen en hoe die zich opstellen tegenover een overtuigde zondaar. Obstinaat is het type van een profane, zelfgenoegzame persoon die spottend neerziet op zo'n zondaar.

Plooibaar is het type van een lichtbewogen, gevoelige persoon, die gemakkelijk beïnvloedbaar is. Als Christen aan beiden voorstelt met hem mee te gaan (hijzelf kan en wil niet meer terug; "de brug is opgehaald"), zegt Obstinaat spottend: "Dan moet ik zeker afstand doen van mijn vrienden en vermaken?" Hij wijst met een minachtend gebaar naar het Boek dat Christen in de hand houdt. Smalend spreekt hij over de keus van Christen, keert zich van hem af en gaat terug naar de stad Verderf. Ontzettend: openlijke verharding!

Plooibaar is echter geraakt door het gezegde van Christen, dat hij zoekt naar een onverderfelijke, onverwelkelijke erfenis in de hemel. Hij vraagt wat dat voor dingen zijn waar Christen naar zoekt. Dan leest Christen hem voor uit Gods Woord, wat die onuitsprekelijke heerlijkheid in de hemel eenmaal zal zijn. Dat alles brengt Plooibaar in vervoering. Dat geluk wil hij wel!

‘Laten wij wat sneller lopen’, stelt hij voor. Het onderscheid komt nu al uit tussen hem en Christen: Christen kan niet snel voortgaan, vanwege het drukkende pak van zonde. Plooibaar heeft geen pak, heeft geen last van de zonde, van het Godsgemis of van de nood van zijn ziel. Straks komt het onderscheid nog duidelijker uit. In de Poel Mistrouwen klautert Plooibaar eruit naar de kant van zijn eigen huis en gaat terug naar de stad Verderf. Hier is de tijdgelovige, die gevoelig is voor het goed van de hemel, maar niet de God van de hemel zoekt. Hij is ‘degene die het Woord hoort en dat terstond met vreugde ontvangt. Doch hij heeft geen wortel in zichzelf, maar is voor een tijd en als verdrukking komt (...) wordt hij terstond geërgerd’ (Matth. 13:20,21). Bunyan gebruikt bij andere scheidingmakende moeilijkheden nogal eens de woorden “trial and discovery”, waarmee hij bedoelt, dat zulke moeilijkheden tot beproeving (trial) zijn van de ware pelgrim en tot ontdekking (discovery) van de nabijkomenden.

Wat is nu de Poel Mistrouwen (of: Moedeloosheid, Neerslachtigheid) voor Christen? Hier komt het schuim en het vuil van de overtuiging samen, met andere woorden: hier drukt de zonde en de ontdekking aan de verdorvenheid van zijn natuur de zondaar zo terneer, dat de moed hem ontzinkt. Er liggen wel stenen in de poel, waarop Christen zijn voeten had kunnen zetten, maar door de vrees voortgejaagd, zag hij die niet. In mijn Engelse uitgave heeft de uitgever terecht de volgende aantekening hierbij geplaatst: door de vrees zet men de dreigementen tegenover de beloften. Inderdaad, zo’n overtuigde ziel past wel de dreigementen van het Woord op zich toe, maar durft de beloften zich niet toe te eigenen.

De knechten van de Koning (de predikanten) kunnen “karrevrachten”

raadgevingen en moedgevingen aan dragen, maar zij krijgen deze poel niet gedempt. De zondaar die erin valt, moet weer door God zelf eruit gehaald worden, al gebruikt hij daarvoor wel zijn knechten, of zijn Woord, of een kind van God (dat is de betekenis van helper). Dit is dan

ook weer een kenmerk van Christen: hij kan zichzelf niet uit de poel bevrijden, al worstelt hij wel ‘in de richting van het licht’, dus niet als Plooibaar in de richting van zijn huis.

Scherpenzeel,

J. de Jager.

Verslaving

Alcohol

(2)

Het is laat in de zaterdagavond. Na een val op zijn hoofd brengen vrienden een 66-jarige meneer J. naar het ziekenhuis. Een collega-arts ziet op de Spoedeisende Hulp een dronken man die op vragen niet adequaat antwoordt. Neurologisch worden verder geen afwijkingen gevonden. Meneer J. wordt opgenomen ter observatie. Ieder uur voert de verpleegkundige neurologische controles uit. Enkele uren later word ik bij de patiënt geroepen omdat hij vrij plotseling een blazende ademhaling en halfzijdige uitvalsverschijnselen heeft gekregen. Eén pupil is groter dan de andere. Met spoed wordt een CT-scan van het hoofd gemaakt. Daarop is een massale hersenbloeding te zien, waardoor de andere hersenhelft zelfs verdrongen wordt. Zijn toestand is zeer kritiek! Meneer J. wordt aan de beademing gelegd en in snel tempo naar het naburige academisch ziekenhuis vervoerd voor een spoed neurochirurgische ingreep. Helaas overlijdt hij twee dagen later.

M’n dienstzoemer gaat. Een huisarts belt. Hij is bij een 45-jarige mevrouw K. die een forse hoeveelheid bloed heeft gebraakt. De voorgeschiedenis is niet bekend. Wel zou mevrouw K. langdurig overmatig alcohol gebruiken. In het ziekenhuis is nog een aantal lege bedden en eventueel is er een bed op de Intensive Care achter de hand. Dus: laat maar komen. Tien minuten later wordt vanuit de ambulance gebeld dat mevrouw K. in shock is. Op de Spoedeisende Hulp zie ik een bleke, klamme vrouw die niet aanspreekbaar is, met een bloeddruk van 65 over 30. Via een tweetal infuusnaalden laat de verpleegkundige vicht

inlopen. Het lukt gelukkig om mevrouw K. enigszins te stabiliseren. Op de Intensive Care verricht de internist een onderzoek van de slokdarm en de maag. In de slokdarm ziet hij bloedende spataderen.

Op de afdeling Inwendige Geneeskunde ligt meneer L. Deze 56-jarige man is een bekende voor het ziekenhuis. De laatste jaren heeft hij regelmatig opgenomen gelegen. Hoewel hij het ontkent, weet iedereen dat hij sedert vele jaren teveel bier drinkt. Thans is hij totaal verzwakt. Zijn ogen en zijn huid zijn geel. De buik staat strak gespannen van het vocht. Ook in de benen zit veel vocht. De door de internist gestelde diagnose is: alcoholische levercirrose. Hierbij functioneert de lever nauwelijks meer. Enkele weken later overlijdt hij.

Meer dan het kanon

Het woord alcohol is afgeleid van het Arabische woord ‘alkuhl’, dat extract betekent. Alcohol ontstaat door gisting van suikers zoals die onder andere in druiven en gerst voorkomen. De meeste mensen vinden het nuttigen van alcoholhoudende dranken plezierig. Een glas wijn doet het eten lekkerder smaken en bier verhoogt de feestvreugde. Het drinken van alcoholbevattende drank geeft een gevoel van gezelligheid en ontspanning. Verder kan het meer zelfvertrouwen, spraakzaamheid en een opgewekte stemming geven. De zorgen kunnen worden weggedronken. Ook medisch gezien heeft alcohol voordelen: op middelbare leeftijd is een glas rode wijn per dag goed voor het hart en de bloedvaten. Maar welke positieve effecten ook... tóch veroorzaakt alcohol meer ellende dan alle drugs bij elkaar! Niet

voor niets schreef de Engelse predikant Thomas Watson enkele eeuwen geleden al: 'De beker doodt er meer dan het kanon' (De Tien Geboden, p. 210). Reeds duizenden jaren geleden beschreef de grondlegger van de moderne geneeskunde, Hippocrates (die leefde van 460 tot 377 voor Christus), dat alcohol nadelige gevolgen voor de gezondheid heeft. Uit de wereldgeschiedenis weten we dat tijdens de neergang van het Romeinse rijk vier keizers op een rij de zucht naar alcohol kenden. Keizer Tiberius (13-37 na Christus) was alcoholist. Keizer Caligula (37-41) werd zuipend en feestend vermoord. Keizer Claudius (41-54) verliet altijd dronken de eettafel. En keizer Nero (54-68) was dag en nacht dronken.

Maatschappelijke gevolgen

Maar hoe is het tweeduizend jaar later in ons beschaafde westerse werelddeel? Eigenlijk niet veel beter. Overmatig alcoholgebruik plaatst Nederland jaarlijks voor de maatschappelijke kosten van maar liefst twee en een half miljard euro! Dronken vroeger arbeiders alcohol om hun armoede te vergeten, tegenwoordig is er meer sprake van *welvaartsdrinken*. Ruim 700.000 Nederlanders drinken meer dan acht glazen per dag. Hiernaast wordt vooral bij jongeren in toenemende mate nog een ander drinkpatroon gesignaleerd: het zogenaamde 'binge'-drinken. Binge is een Engels woord dat fuif of lol betekent. Afgewisseld door perioden waarin zij nauwelijks alcohol nuttigen, drinken jongeren op feesten, tijdens vakanties en in de weekeinden schrikbarende hoeveelheden alcohol. Voorlichtingscampagnes als 'Drank maakt meer kapot dan u lief is' en 'Ben jij sterker dan drank?' helpen niet. De laatste jaren stijgt de verkoop van de populaire mixdrankjes (frisdrank met een hoger alcoholpercentage dan bier) zelfs explosief. De gevolgen van overmatig alcoholgebruik merken we in de maatschappij aan het grote aantal verkeersongelukken. Hoewel het wettelijk verboden is om met meer dan 0.2 alcohol promillage in het bloed (reeds na één glas) aan het verkeer deel te nemen, sterven jaarlijks meer dan 200 mensen in het verkeer ten gevolge van het rijden onder invloed en raken duizenden ernstig gewond.

Jongeren behoren vaak tot de slachtoffers. Andere maatschappelijke gevolgen zijn bedrijfsongevallen, ontwrichte relaties, agressief gedrag, uitgaansgeweld en andere ontsporingen. En wat velen zich waarschijnlijk niet realiseren: overmatig alcoholgebruik heeft zéér nadelige gevolgen voor de gezondheid. Het aantal aan alcohol gerelateerde opnames in de ziekenhuizen in Nederland wordt geschat op maar liefst 20 tot 30 procent. Voor psychiatrische ziekenhuizen is dat zelfs 30 tot 40 procent.

Lichamelijke gevolgen

De meeste lezers hebben hem vast wel eens gezien: de waggelende, ontremde en lallende dronken man op straat. Dronkenschap is een acuut gevolg van in relatief korte tijd teveel alcohol drinken. Meestal volgt de ochtend erop een kater. Slingerden vroeger regelmatig dronken mensen langs de straat, thans zijn er thuis meer stille drinkers. Ook chronisch alcoholgebruik leidt tot diverse lichamelijke gevolgen. Allereerst kunnen we denken aan vage klachten als vermoeidheid, een rusteloze slaap, spierzwakte, zenuw schade en geheugenverlies, met in het ergste geval onherstelbare dementie (het syndroom van Wernicke-Korsakov). Alcohol en de afbraakproducten van alcohol (onder andere acetaldehyde) hebben schadelijke en giftige effecten op diverse organen. Ontstekingen aan de slokdarm, de maag en de dunne darm geven klachten van brandende pijn achter het borstbeen, in de maagstreek en diarree. De kans op het ontstaan van maagzweren is vele malen verhoogd. Alcohol is een belangrijke oorzaak van alvleesklierontsteking. Ook het hart- en vaatstelsel heeft te lijden van overmatig alcoholgebruik, met ritmestoornissen, een verminderde pompfunctie van het hart en hoge bloeddruk. Verder bestaat er een duidelijke relatie tussen alcoholgebruik en nierstenen. Maar laten we ook het belangrijke orgaan waar de ontgiftiging van alcohol plaatsvindt niet vergeten: de lever. Chronisch alcoholgebruik kan leiden tot hepatitis (leverontsteking), leververvetting en tenslotte tot onherstelbare leverbeschadiging (levercirrose), zoals bij de hierboven genoemde meneer L. Levercirrose heeft onder andere weer tot gevolg

dat de druk in de poortader te hoog wordt, zodat in de slokdarm spataderen kunnen ontstaan die soms tot heftige bloedingen leiden, zoals bij mevrouw K.

Verder hebben alcoholisten tien keer zoveel kans op kanker van de mond, de keel, de slokdarm, de maag, de lever en de alvleesklier. Recent is aangetoond dat ook de kans op borstkanker verhoogd is. Van de totale kankersterfte is tien procent terug te voeren tot overmatig alcoholgebruik.

Maar eigenlijk zijn we nóg niet volledig. Omdat alcohol veel calorieën bevat, laten alcoholisten 'gewone' voeding vaak staan. Vele alcoholisten zijn ondervoed. Het eten bestaat vooral uit 'vloeibare boterhammen'. Hierdoor ontstaan tekorten aan belangrijke voedingsstoffen als vitamine B1 (onder andere nodig voor de zenuwen, de hersenen en het hart), vitamine B12 en foliumzuur (beide onder andere nodig voor de vorming van rode bloedlichaampjes).

Na deze opsomming voelt u wel dat de artsen hun handen vol hebben aan de gevolgen die het nuttigen van alcohol met zich meebrengt. Een scala aan ziektebeelden! Dan hebben we het nog niet eens over de beïnvloeding van medicijnen door alcoholgebruik! En wat dacht u van de onttrekkingsverschijnselen als we uiteindelijk de fles een keer laten staan? Allemaal gevolgen van de zucht naar alcohol!

Wat is verantwoord?

Hoewel het wetenschappelijk bewijs ontbreekt, vermoed ik dat de landelijke cijfers van alcoholgebruik representatief zijn voor het gebruik van alcohol binnen de Gereformeerde Gemeenten. We kunnen dan stellen dat ongeveer 20 procent van de lezers nooit alcohol drinkt. Bij de groep die wél drinkt, zien we grote verschillen: van een glas wijn op een verjaardag tot... ja, tot hoeveel?

Maar nu even heel praktisch. Hoeveel glazen alcohol kan iemand medisch verantwoord per dag drinken? Voor volwassen mannen geldt: niet meer dan twee tot drie glazen per dag. Voor volwassen vrouwen (die minder lichaamsvocht hebben) geldt: niet meer dan één tot twee glazen per dag. En voor jongeren, die nog in de groei zijn, geldt: nog minder. We moeten ervoor waken

een gewoontedrinker te worden. Dan drinken we zes of zeven dagen per week alcohol. Als alcohol bij ons dagelijks leven hoort, is het advies iedere week één of twee dagen per week niet te drinken. Probeer te voorkomen dat alcoholgebruik een gewoonte wordt. Gewoonte leidt zo makkelijk tot verslaving, met alle vreselijke gevolgen van dien.

Verslaafd aan alcohol?

Aan de alcoholdrinkers onder de lezers zou ik willen vragen om eens voor uzelf de vier vragen van de volgende test te beantwoorden. 1. Heeft u ooit gedacht te moeten minderen met drinken? 2. Bent u ooit geïrriteerd geraakt omdat mensen kritiek hadden op uw drinken? 3. Heeft u zich ooit vervelend of schuldig gevoeld voor het drinken? 4. Heeft u ooit 's morgens vroeg op een nuchtere maag gedronken om spanningen kwijt te raken of om van een kater af te komen? Bij twee of meer malen een bevestigend antwoord is er zeer waarschijnlijk sprake van alcoholisme, van verslaving aan alcohol. Zoek hulp, via uw huisarts!

De Bijbel als richtingwijzer

In de Bijbel lezen we over wijngaarden, druiven oogsten en het drinken van wijn. Wijn had in de bijbelse tijd verschillende functies. Allereerst had wijn een rijke symboliek. Bij het Heilig Avondmaal zag de rode wijn op het bloed van de Heere Jezus (Lukas 22:20). De barmhartige Samaritaan gebruikte wijn voor het schoonmaken van wonden (Lukas 10:34). Wijn werd ook wel als versterkend middel gebruikt. Zo noemde Salomo in Spreuken 31:6 wijn goed voor de bitterlijk bedroefden van ziel. En Paulus adviseerde Timotheüs voor zijn maag en zijn menigvuldige zwakheden een weinig wijn te drinken (1 Timotheüs 5:23). Wijn verheugt het hart des mensen (Psalm 104:15). Toen de ark naar Jeruzalem gebracht werd en koning David voor het aangezicht van de Heere huppelde, deelde hij aan alle mannen en vrouwen een broodkoek, een stuk vlees én een fles wijn uit (2 Samuël 6:19). Ook de Heere Jezus stond niet afwijzend tegen het drinken van wijn op feestelijke gelegenheden. Op de bruiloft te Kana veranderde Hij water in wijn (Johannes 2:7-9).

Geeft de Bijbel ook richtlijnen *hoe*

we moeten omgaan met alcoholbevattende drank? Ja, en zelfs voor onze tijd opvallend actueel! Voor alle duidelijkheid: als het gaat over de gevolgen van het drinken van alcohol gebruikt de Bijbel wijn en sterke drank door elkaar. De zonde van de eerste wijnbouwer na de zondvloed, Noach, staat als een ernstige waarschuwing in Gods Woord opgetekend. Teveel wijn... dronken... naakt (Genesis 9:21). Wat dacht u van Lot? Teveel wijn... tweemaal ontucht (Genesis 19:33-35). Een ander gevolg dat de Bijbel noemt? Teveel wijn... verhitting... krank (Hosea 7:5). En koning Salomo wijst op nóg een zonde die het gevolg is van overmatig alcoholgebruik. Teveel wijn... spotten (Spreuken 20:1). Zijn advies is dan ook onomwonden: Zijt niet onder de wijnzuipers (Spreuken 23:20a). Ernstig klinkt het vermaan van de Heere Jezus: Wacht uzelf, dat uw harten niet te eniger tijd bezwaard worden met brasserij en dronkenschap (Lukas 21:34). De profeet Jesaja spreekt het 'wee' uit over hen die zich vroeg opmaken in de morgenstond om sterke drank na te jagen (zie vraag 4 uit bovengenoemde test!). Ook klinkt het 'wee' over degenen die vertoeven tot in de

schemering totdat de wijn hen heeft verhit (Jesaja 5:11). De apostel Paulus adviseert daarom *weinig* en *niet veel* wijn te drinken (1 Timotheüs 3:8, 5:23, Titus 2:3).

Een bijtende slang

Samenvattend kunnen we stellen dat, op grond van Gods Woord, het gebruik van alcohol verantwoord is. We mogen sober en matig gebruik maken van de geneugten van het leven, zonder ons hart erop te zetten. Hetzij dan dat gijlieden eet, *hetzij dat gij drinkt*, hetzij dat gij iets anders doet, *doet het al ter ere Gods* (1 Korinthe 10:31). Teveel drinken heeft schrikkelijke gevolgen. Koning Salomo vraagt in een van zijn spreuken: Bij wie is wee? Bij wie kijverijen? Bij wie wonden zonder oorzaak? Zijn antwoord is: Bij degenen die bij de wijn vertoeven. Hoe wijs is dan ook zijn advies: *Zie de wijn niet aan, als hij zich rood vertoont* (dat is met onmatige begeerte), want *in zijn einde zal hij als een slang bijten* (Spreuken 23:29-32). Dus: geen glas te veel!

(wordt vervolgd)

Capelle aan den IJssel,

H.J. Agteresch

Hij zal voor het Zijne zorgen

Ds. A. Bac met emeritaat

Uiteindelijk, zegt ds. A. Bac, valt de mens in het zaligworden er helemaal buiten. 'Het zit zo diep in mijn hart om zelf te werken, dat zit er helemaal ingebakken. Ik zit er altijd zelf tussen. Daar ben ik zo bang voor. Want je weet het: zo kom je in de donkerheid terecht. Maar uiteindelijk leer je toch: de mens moet er tussenuit. Dat kan niet anders. Dat kan echt niet anders. Zo krijgt God de eer.'

Ds. Bac preekte dinsdag afscheid van zijn gemeente Bodegraven. Op 62-jarige leeftijd ging hij met emeritaat. Dat betekende stoppen, het ambtswerk loslaten, omdat het geheugen hapert. De gedachte aan het loslaten deed ds. Bac schrikken. Geen sprake van, zei ik tegen de

dokter. Op 7 juli 2002 ging de Bodegraafse predikant, na een periode van totale rust, weer voor. In Beekbergen. Psalm 40:18 was de tekst: 'Ik ben wel ellendig en nooddruftig, maar de Heere denkt aan mij.' Het was spannend, die eerste keer. 'Maar het viel echt mee.'

Langzamerhand kwam ds. Bac tot de slotsom dat hij de gemeente van Bodegraven niet meer zou kunnen dienen. Maar loslaten ging ook niet. 'Ik was zo ontzettend bang om een eigen weg te gaan. Weken heb ik daarmee gelopen. Ik wist hoe ik aan mijn ambt was gekomen, maar ik wist nog niet of ik het mocht neerleggen.' Tijdens een huwelijksdienst in Utrecht kreeg de predikant onderwijs om zijn gemeente los te

laten. 'Ik preekte daar over Psalm 56:10, deze woorden: Dit weet ik, dat God met mij is. Tijdens die dienst heb ik mogen spreken én luisteren. Ik zag dat mijn weg niet buiten Gods beleid om ging. Toen kreeg ik rust. Later heeft de Heere dat willen bevestigen.' De predikant bladert in zijn bijbeltje. 'Hier heb ik het. Mattheüs 6:34: De morgen zal voor het zijne zorgen. Ik mocht geloven dat de Heere voor het Zijne zal zorgen.' In de gemeente en binnen de kerkenraad heeft ds. Bac de achterliggende tijd veel begrip ontmoet. 'Mijn beslissing heeft de gemeente niet overvallen. We hoeven voor niemand ons hoofd om te draaien en niemand doet dat voor ons. Dat zie ik als een groot voorrecht.'

Boerenleven

Zijn boerenachtergrond heeft ds. Bac nooit verloochend. 'De ouderlijke boerderij is er niet meer, maar in mijn geest ben ik er vaak terug geweest.' Het landleven bleef altijd zijn grote belangstelling houden. Hij bracht dit liever niet op de preekstoel naar voren. 'Dan zou ik er gemakkelijk zelf tussen zitten.' Voor hem persoonlijk lagen er wel lessen in de natuur. 'Ik herinner me nog goed dat we thuis op de boerderij een pink hadden, een kalf van een jaar oud. Het beest werd ziek en had het vreselijk benauwd. Niemand wist wat er precies aan de hand was. Op een keer, ik zie het nog voor me, nam het beest een sprong van benauwdheid, het bracht nog één keer een loeiend geluid voort en zakte zo door zijn poten. Dood. Zulke dingen blijven je bij. In die pink werd tastbaar getekend dat er maar één ademhaling ligt tussen leven en dood.'

Het leven van de dieren kwam op een andere keer sterk op de jonge Bac af. 'Ik was op een maandagmorgen koeien aan het mesten, toen ik naar die beesten stond te kijken. De dood en de eeuwigheid kwamen zo op me af dat ik dacht: ik wilde wel dat ik zo'n dier was. Als die dood gaat, is alles voorbij. Maar ik moest God ontmoeten en dat kon niet. Ik hield dit verder voor mezelf. Nooit heb ik het in die tijd tegen iemand gezegd.' Anderhalf jaar later kwam er een predikant voor de jeugdvereniging in Moerkapelle spreken. 'Hij vertelde dat hij als

jongen in zijn ongeluk liep, dat de ernst van het leven zo op zijn ziel gebonden werd dat hij wel jaloers was op een kat die hij zag lopen. Dat beest hoefde God niet te ontmoeten. Dat was bijna synoniem aan wat ik zelf had ondervonden. Dat bemoedig me toch.'

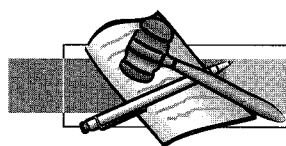
Boekenkast

Meer dan dertig jaar heeft ds. Bac mogen dienen. Ruim dertig jaar gezaaid. Hoe wordt het zichtbaar als het zaad ontkiemt? 'Er komt belangstelling. Ik zou dat bijna als eerste willen noemen. Je merkt dat mensen dan met grote aandacht gaan luisteren. Ze zijn trouw in de dienst des Heeren. En als ik langs de huizen ga, kijk ik altijd wel even in de boekenkast. Ik ben blij als er wat boeken scheef staan. Dan denk ik: die worden gebruikt.' Als de Heere werkt, worden persoonlijke vragen niet meer ontweken, heeft ds. Bac gemerkt. 'Vroeg of laat komt het er uit: ik kan niet sterven en God ontmoeten. Dat is echt niet alleen taal van vroeger, dat is nog zo. Als de Heere gaat bekeren, dan worden we onbekeerd. Dan hebben we niks. Dat kom je gelukkig nog tegen. De Heere werkt nog. De andere kant kom je ook wel tegen. Dan hebben mensen het wél. Ze hebben wat gevoel en eigenlijk zijn ze rijk in zichzelf. Als je daar wat van zegt, worden ze gemakkelijk geïrriteerd. U gelooft me niet, u bent zo streng, u neemt mij niet over. Ze denken dat je tegen hen bent. Als de Heere in mensen werkt, vinden zij het niet erg als de preek afsnijdend is. Ze willen juist eerlijk behandeld worden.' Maar voor beelden, benadrukt ds. Bac, heb je gebed. 'Voor hen die rijk zijn in zichzelf net zo goed als voor de armen.'

Lijdensweken

Nog een goede week en dan breken de lijdensweken weer aan. Dat geeft opzien. 'Maar als de Heere erin meekomt, is het zo'n grote zaak om Christus uit te stallen in Zijn bereidwilligheid en Zelfovergave. Hij is toch die dierbare Bloedbruidegom. Als Hij Zijn bloed niet had laten vergieten, kon geen mens ooit zalig worden. Hij heeft gezwegen in het gericht. Als Christus had gesproken, dan waren alle deuren dicht gebleven. Maar van deze Borg staat geschreven: Alzo deed Hij Zijn mond niet open. Als dat Evangelie op de preekstoel open gaat, dan komt er ruimte, dat voel je. Daar zie ik toch het meest naar uit, dat de Borg in het Middelpunt staat.' De lijdensweken, vervolgt de predikant, bepalen ons ook zo bij de liefde van de Vader voor de Kerk. Dat is een eenzijdige, opzoekende, schenkende, verlossende, zielzaligende liefde. Wie heeft ooit Zijn Zoon gegeven? Christus stemde daarin overeen met de liefde van Zijn Vader. En dan voor wie! Ik moet nog vaak terugdenken aan de jaren dat ik zelf in Moerkapelle in de kerk zat. Als onze predikant de Christus zo uitstalde, kon ik er van binnen zo naar verlangen. Dan brandde de vraag: Hoe krijg ik deel aan deze Middelaar, hoe kom ik eraan? Maar ik was zelf zo onbekeerd. Dat was ik absoluut.' Het is even stil. 'Misschien ben ik nu nog wel meer onbekeerd dan toen. Als je die enige Naam op de preekstoel mag verklaren, dan kun je er zelf ook zo naar hunkeren om er persoonlijk in te delen. Dan is het de verzuchting om zelf in de vruchten van dat Borgwerk mee te mogen delen.'

Redactie

Kernieuws

Beroepen:

te Benthuisen: ds. A. Schot te Krimpen aan den IJssel;
te Brakel: ds. G. Mouw te Uddel;
te Ouddorp en te Kruiningen: ds. J. Karels te Middelharnis;
te Vlissingen: ds. W. Harinck te Woerden;

te Zwijndrecht: ds. C. Sonneveld te Veendaal.

Bedankt:

voor Kampen: ds. C. Sonneveld te Veendaal.

ZIEKTE DS. ZIPPRO

Ds. J.B. Zippro te Scheveningen moest vorige week in het ziekenhuis worden opgenomen voor een operatie aan een liesbreuk. Gelukkig is hij inmiddels weer thuis, maar hij moet nog enkel weken volledig rust houden. Verschillende afspraken moesten dan ook worden afgezegd. De Heere geve verder herstel, zodat hij zijn werk in de gemeente en de classis weer ter hand mag nemen.

D.J. Doorn, scriba

KERKELIJK JAARBOEK

ADRESWIJZIGING

DS. G.J. VAN AALST

Met ingang van 27 februari 2003:

Molendijk 136

3286 BK Klaaswaal

Tel. 0186-576990

Fax 0186-575105 (blz. 36 en 190)

JUBILEUM IN LEEUWARDEN

Ds. J. Bogerman preekte er, en ook ds. W. à Brakel. Later werd het kerkelijk duister in Leeuwarden, zoals op zoveel plaatsen in Friesland. Inmiddels mogen de Gereformeerde Gemeenten alweer ruim een kwart eeuw evangelisatiewerk in de Friese hoofdstad verrichten. "Wat zou het een wonder zijn als de Heere in deze plaats nog mensen zou willen toebrengen en als dit werk daarvoor gezegend mag worden," zei ds. A. Schreuder op 6 februari tijdens de herdenkingsdienst ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van de post.

Al vele jaren mag de Adventkerk van de Zevendedagsadventisten aan de Eeskwerd, in het noorden van de stad, worden gebruikt. Enkele honderden luisteraars vulden het kerkgebouw tijdens de jubileumdienst, onder wie het vorige evangelistenechtpaar (G. Baan), de weduwe en een aantal kinderen van de eerste evangelist (Joh. A. Segers), ambtsdragers van de moedergemeente Kampen (per bus gekomen) en andere classisgemeenten, evangelisten, de emeritus-evangelist, deputaten en andere belangstellenden, die soms grote afstanden hadden afgelegd.

Ds. Schreuder, die als voorzitter van het evangelisatiedeputaatschap de dienst leidde, memoreerde het ontstaan van de post in september 1977, de contacten die ontstonden, de eerste samenkomst op Eerste Kerstdag 1977, het begin van de kerstzangavonden en andere activiteiten, het plotselinge overlijden van evangelist Segers en de voortgang die het werk nadien mocht hebben. Sinds augustus 1998 geeft evangelist G. van de Breevaart leiding aan de post. Inmiddels is de helft van de Friese gemeenten verdwenen (Sneek, Akkrum en Lemmer). "Aangrijpend! Het is onze hartelijke wens en bede dat het evangelisatiewerk hier in het noorden mag doorgaan. Er is veel werk te doen."

De predikant van Rijssen-Zuid koos Matth. 13:33 tot tekst: "Een andere gelijkenis sprak Hij tot hen, zeggende: Het Koninkrijk der hemelen is gelijk aan een zuurdesem, welken een vrouw nam en ver-

borg in drie maten meels, totdat het geheel gezuurd was."

Deze tekst spreekt van het Koninkrijk der hemelen als een zuurdesem:

1. in zijn herscheppende werking.
2. in zijn allesomvattende werking.
3. in zijn allesdoorzurende werking.
4. in zijn geleidelijke werking.

Zuurdesem is oud deeg, dat verzuurt en daardoor ongeschikt is als voedsel, maar wel bruikbaar is als gist. Een klein stukje is al voldoende om een grote hoeveelheid ongezuurd deeg te doen rijzen. Zonder die zuurdesem blijft het brood plat en smake-loos. De vrouw in deze tekst kneedt het gist in het deeg, waar het een verborgen werking heeft. Dat is een beeld van Gods Woord, als het kracht gaat doen in een verdorven hart. Een mens kan wel proberen zich wat edeler te maken, maar Gods Woord leert ons dat een mens verdorven is en dat het nodig is dat er van buitenaf iets met ons gebeurt. Als de Heilige Geest ons leven vernieuwt, wordt het Woord een kracht Gods tot zaligheid. Ook in het evangelisatiewerk is gebleken dat één woord genoeg is om een leven te veranderen. Het zuurdesem heeft een allesomvattende werking. Als Gods Geest werkt, verandert ook alles. Het stenen hart wordt week, de schuld gaat drukken, het ware gebed wordt geboren, ons leven wordt anders gericht. Het is zo'n wonder als een biddeloos mens voor het eerst gaat smeken om genade.

Het voortdurend kneden van het deeg ziet op het werk in Gods Koninkrijk, dat soms met veel moeite gepaard gaat en soms zo anders loopt dan we verwachtten. Onze taak is het om het zuurdesem in het deeg te verbergen. Onzichtbaar, in stilte, doet het Woord dan zijn werk door de kracht van de Heilige Geest. Niet met veel spektakel, maar door de eenvoudige prediking. Meer middelen hebben we ook in het evangelisatiewerk niet nodig.

Als het zuurdesem verborgen is, moet men het deeg stil laten staan. Als je er te vroeg aan zit, zijgt het ineens. Zo moeten wij er alles aan doen om het Woord aan het hart te leggen, maar de vrucht mogen we aan de Heere overlaten.

Het zuurdeeg werkt geleidelijk. Zo vraagt het werk in Gods Koninkrijk geduld en vertrouwen. Wat is dat een les, want we zijn zulke ongeduldige mensen. Het druist in tegen de huidige tendens om direct

resultaat te willen zien. De Heere leert al Zijn kinderen wachten.

Als we de balans van ons evangelisatiewerk opmaken, houden we altijd schuld over. Maar het Woord mag ook in Leeuwarden nog klinken. Werp het brood uit, en gij zult het vinden na vele dagen. Ga maar door met het werk; de Heere draagt zorg voor de vrucht.

Na de preek werd C.B. Mijnders, diaken op de post sinds 12 mei 1998, opnieuw in het ambt bevestigd.

Scherpenzeel,

L. Vogelaar

MEDEDELING DEPUTAATSCHAP BUITENLANDSE KERKEN

Ds. C. Vogelaar, Grand Rapids, U.S.A., hoopt in Nederland te zijn van 25 maart tot 8 april D.V. en in enkele van onze gemeenten voor te gaan. Ds. Vogelaar laat weten dat de preekbeurten reeds zijn afgesproken.

Ds. W. Harinck, secretaris

DOVENDIENST TE GOUDA

Stud. J.M.D. de Heer hoopt op 1 maart D.V. voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechthorenden. De dienst wordt gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente, Ronsseweg 1 en vangt aan om 15.00 uur. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

NAGEKOMEN BERICHT CLASSIS GOUDA

In de brief aan de kerkenraden is verzuimd om het banknummer van ds. E. Hakvoort te vermelden.

Dit banknummer is 3548.34.533

P. Verweij, scriba

telefonische dienstverlening Gereformeerde Gemeente

Heb je niemand?..?
Voor jongeren en ouderen een horend oor!!!

U kunt ons bellen:
- op maandag-, donderdag- en vrijdagavond van 19.00 - 22.30 uur;
- op dinsdagmorgen van 09.00 - 12.00 uur;
- op woensdag- en zaterdagmiddag van 13.30 - 17.00 uur.

Berichten

JUBILEUM A. ELSHOUT

Op 6 februari jl. was het 25 jaar geleden dat de heer A. Elshout als administrateur bij ZGG in dienst trad. Zijn kennis, visie en inzet zijn voor ZGG in de achterliggen-

de jaren van grote betekenis geweest voor de professionalisering van de organisatie en de financiële administratie. Inmiddels fungeert hij al zo'n vijftien jaar als hoofd van de afdeling Administratie.

Ter gelegenheid van dit 25-jarig dienstverband zal er op D.V. 8 maart 2003 een bijeenkomst worden gehouden in een zaal van het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Woerden (Bethlehemkerk, Oudelandseweg 50). Het Deputaatschap voor de Zending der Gereformeerde Gemeenten nodigt RZC- en PZC-leden, zendingswerkers en andere belangstellenden van harte uit hierbij aanwezig te zijn. De jubileumbijeenkomst begint om 14.00 uur. Enkele sprekers zullen een kort referaat houden. Zij zullen daarbij, ieder vanuit eigen invalshoek, ingaan op de ontwikkelingen binnen het zendingswerk van de afgelopen 25 jaar, geplaatst tegen de achtergrond van 'ZGG 40 jaar actief' en het recent verschenen boek over het leven en werk van ds. G. Kuijt.

Na het officiële gedeelte van het programma is er van 16.00-17.30 uur gelegenheid om het echtpaar Elshout persoonlijk te feliciteren met het jubileum.

DEPUTAATSCHAP VOOR DE EVANGELISATIE

Het deputaatschap evangelisatie heeft het voornemen ook dit jaar een vernieuwde Paasfolder uit te geven in de serie "Heilsfeiten". De prijs bedraagt € 0,06 per stuk. Vanaf nu kunt u reeds uw bestelling plaatsen bij de deponhouder:

Dhr. A.F. Schouten, St. Francisbaai 38,
2904 AD Capelle a/d IJssel.
Tel./fax: 010-450 59 95.

e-mail: a.e.schouten-evang.gg@rdnet.nl

Bestellingen dienen uiterlijk 21 maart 2003 binnen te zijn en kunnen uitsluitend schriftelijk worden gedaan. Een eigen opdruk op de achterzijde is mogelijk vanaf € 70,00 voor 1000 exemplaren, per 1000 exemplaren meer telkens € 17,50 extra.

Tegelijk kunnen wij u melden dat een nieuwe brochure, getiteld "Vakantie" is samengesteld. Bijzonder geschikt om uit te delen in vakantieplaatsen en op campings. Uiterlijke besteldatum eveneens 21 maart 2003. Ook de brochure "Wat moet ik zeggen?" uit de serie "Toerusting is weer verkrijgbaar". De prijzen voor beide brochures zijn vastgesteld op € 0,50 per stuk.

Wij hopen dat met deze lectuur ons ontkerstenend volk met Gods Woord in aanraking wordt gebracht. Moge de Heere dit alles zegenen.

VOGG HOUDT SYMPOSIUM OVER ORGELSPEL VOOR DE DIENST

Op zaterdag 8 maart 2003, Deo Volente, houdt de Vereniging van Organisten der Gereformeerde Gemeenten (VOGG) een symposium over orgelspel voor de dienst, met als thema "Een preek voor de dienst...?". Tijdens deze bijeenkomst wordt de eerste bundel met heruitgaven van oude VOGG muziekbijlagen gepresenteerd.

De organisten Paul Wols en Dick Sanderman zullen hun visie op het thema toelichten, en dit illustreren aan het orgel. Hierbij zal onder andere gespeeld worden uit de nieuwe bundel, en zal er veel samenzang

zijn. Ds. W.J. Karels zal als predikant het onderwerp belichten. Na de pauze zal er gelegenheid zijn in discussie te gaan met een forum dat uit de drie sprekers bestaat en geleid zal worden door Barend van Leeuwen.

Uiteraard is de nieuw verschenen bundel verkrijgbaar. De prijs bedraagt € 15,00. Bovendien zijn de overige verenigingsuitgaven, zoals de dubbel-cd 'Een voorbedacht lied' en de muziekbundels te koop.

Het symposium wordt gehouden in de Adventskerk, Vijftien Morgen 51 te Veenendaal. De bijeenkomst duurt van 14.00 uur tot 17.00 uur. Toegang is gratis. Allen hartelijk welkom.

ACTA GENERALE SYNODE 2001

De Acta van de Generale Synode 2001 zijn gered geïmprimeerd. De kerkenraadsleden ontvangen deze via hun kerkenraad.

Belangstellende leden kunnen de acta bestellen door € 16,50 (dit is inclusief verzendkosten) over te maken op rekeningnummer 3224.03.685 t.n.v. Dep. Kerkelijke Administratie te Woerden. Bij de omschrijving vult u in: "Acta 2001" plus het adres, waar de acta na ontvangst van uw betaling heengestuurd kunnen worden. Voor informatie kunt u contact opnemen met het Kerkelijk Bureau, Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden, tel. 0348-489900, fax 0348-483599, e-mail: kbagg@cbgg.nl.

GIFTEN EN COLLECTEN VOOR HONGEREND AFRIKA

Honger in Malawi, honger in Zimbabwe... u hebt waarschijnlijk meerdere malen de advertenties zien staan. In de Noodklok hebben verschillende artikelen gestaan. Was er in eerste instantie sprake van 13 miljoen mensen in 6 verschillende landen, die door de honger getroffen werden, inmiddels is dit cijfer naar boven toe bijgesteld. De inwoners van Malawi en Zimbabwe zijn het hardst getroffen. Daarom heeft het deputaatschap zich op deze twee landen geconcentreerd.

Via de kerken

In Malawi wordt samengewerkt met de presbyteriaanse kerk van dat land. In Zimbabwe met kerken van drie verschillende Gereformeerde denominaties. Onze oproep om te geven, is gelukkig niet onbeantwoord gebleven. Zowel de diaconieën als de leden van onze gemeenten reageerden massaal. 31 december 2002 waren de inkomsten voor de hulp aan zuidelijk Afrika gestegen tot € 823.394! Een bedrag om stil van te worden.

Tonnen maïs

Vele tonnen maïs konden worden uitgedeeld. In het noorden van Malawi werd al 254 ton aangekocht, zodat bijna 8000 zeer kwetsbare gezinnen konden worden geholpen. In het midden van Malawi heeft het deputaatschap geholpen met het transport van 600 ton maïs die de Europese Unie had

geschonken. Door gebrek aan transport dreigde dit kostbare voedsel in de opslagplaatsen te verrotten. Het deputaatschap heeft daarom voor het transport gezorgd. Inmiddels is deze maïs uitgedeeld en zijn er door ons fondsen ter beschikking gesteld voor de aankoop van meer maïs. In Zimbabwe werd 180 ton maïs via de kerken uitgedeeld aan de bevolking in de drie grote steden (Harare, Bulawayo en Masvingo).

De nood in de steden is over het algemeen groter als die op het platteland. Inmiddels is meer maïs besteld. In de volgende Noodklok kunt u nadere informatie over de voedselverstrekking lezen.

Blijven helpen

Nog steeds is er hulp nodig. Dus niet alleen een verslag van wat er tot nu toe gedaan is, maar ook een oproep om nog meer te doen. Help mee. Uw gift is hartelijk welkom op giro 307447 t.n.v. Deputaatschap Bijzondere Noden te Woerden. Bij voorbaar hartelijk dank!

Voor meer informatie:

J. van Heteren,
algemeen secretaris
Tel. (0348) 48 99 10.

GEMEENTE WERKENDAM

Het jongerenkoor 'Cantilena' uit Werkendam heeft een CD opgenomen waarvan de opbrengst bestemd is voor de uitbreiding van het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Werkendam.

De CD is opgenomen tijdens een zangavond op 21 september 2002 in de Grote Kerk te Dordrecht. Op de CD zijn diverse psalmen en geestelijke liederen te beluisteren. Voorts koorzang door kinderen, jongeren en mannen, maar ook van samenzang en een orgelsolo.

Aan de CD werkten mee: Mannenkoor 'De Lofzang' uit Goes; Kinderkoor 'Asaf' en jongerenkoor 'Cantilena' uit Werkendam. Deze CD wordt u om twee redenen van harte aanbevolen: U koopt een prachtige CD voor weinig geld en u steunt de kerkbouw ermee.

De CD 'Looft Hem, Looft Hem al wat leeft' kost € 11,50 en is te bestellen bij:

A. van den Heuvel, Richter 75

4251 DA WERKENDAM

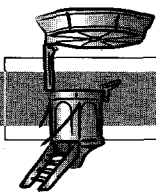
Tel.: 0183-501818

e-mail: anco.vdheuvel@12move.nl

LEDENVERGADERING HELPENDE HANDEN AFD. NOORD NEDERLAND

Op D.V. dinsdag 4 maart in het Verenigingsgebouw "De Beukelaar", 2e Ebbingestraat 3-A te Kampen.

Wij nodigen belangstellenden en in het bijzonder onze leden uit, onze jaarlijkse ledenvergadering te bezoeken. De heren C.J. Kardol en C.F. Hout geven een toelichting op het werk van Helpende Handen in onze regio met als thema: "Het lukt niet alleen". We beginnen om kwart voor acht.

Predikbeurten

ZONDAG 23 FEBRUARI 2003

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. Neele en 14.30 uur leesdienst; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. de Pater; Aalst 14.30 uur ds. J. de Pater; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Alphen 16.00 uur (H.D.) ds. Golverdingen; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Arnhem 10.00 uur ds. Kattenberg en 16.00 uur leesdienst; Barneveld 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. M. Karens; Benthuizen 9.30 en 18.30 uur ds. Boogaard; Berkenwoude 19.00 uur ds. Silfhout; Borsele 9.30 en 14.00 en 18.00 uur ds. Hogchem; Boskoop 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Breda 10.00 uur (H.A.) en 18.00 uur ds. P. Mulder; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Delft 19.00 uur ds. Driessen; Deventer 18.30 uur ds. Kleppe; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. J. Karels; Doetinchem 11.15 en 15.30 uur leesdienst (Meestersstraat 2); Dordrecht 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Drachten 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Eindhoven 15.00 uur ds. P. Mulder; Elspeet 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Emmeloord 19.00 uur ds. Kattenberg; Enter 19.00 uur ds. Hakvoort; Ermelo 9.30 en 18.30 uur leesdienst; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Moens en 14.00 uur leesdienst; Gouda 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Goudswaard 18.00 uur dhr. Bakker; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Driessen; 's-Gravenpolder 9.30 uur (H.A.) en 18.00 uur ds. Schipper en 14.00 uur leesdienst; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Hellevoetsluis 10.00 en 18.00 uur ds. Veenendaal; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 17.00 uur ds. Mijnders; Hilversum 10.00 en 17.00 uur ds. van Boven; Hoogeveen 9.30 uur ds. F. Mulder; Hoogvliet 10.00 en 17.00 uur dhr. Terlouw; Houten 11.00 en 16.30 uur leesdienst; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. B. v/d Heiden; Kamperland 14.30 uur ds. van Krimpen; Kapelle-Biezelingse 9.30 en 18.00 uur ds. Tanis en 14.00 uur leesdienst; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. P. Blok; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. Verschuure en 14.00 uur leesdienst; Krimpen a/d IJssel 10.00 en 16.30 uur leesdienst; Leiderdorp 10.00 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Lelystad 16.30 uur ds. Kattenberg; Lisse 15.30 uur ds. W.J. Karels; Marknesse 9.30 en 14.30 uur ds. Hoogerland; Meliskerke 9.30 uur (H.A.) en 14.30 uur ds. Sonneveld; Melissant 15.00 uur dhr. G.

Beens; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. van Krimpen; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Moerkapelle 9.30 uur ds. Paul; Naaldwijk 16.00 uur ds. van Aalst; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. de Wit; Nieuwdorp 9.30 uur ds. Tuinier, 14.30 uur ds. van Gelder en 18.30 uur ds. Sonneveld; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur leesdienst; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Nunspeet 9.30 uur (H.A.) en 15.00 uur ds. Kleppe; Oosterend-Texel 10.00 en 18.00 uur ds. van Dijk; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur ds. A.B. v/d Heiden; Oostvoorne 15.30 uur ds. Veenendaal; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. J. Karens; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur dhr. G. Beens; Oudemirdum 9.30 en 14.30 uur ds. v/d Net; Poortugaal 9.30 en 15.30 uur dhr. de Heer; Poortvliet 10.00 uur (H.A.) en 18.30 uur ds. van Dieren; Puttershoek 10.00 en 15.00 uur dhr. Bakker; Rhenen 10.00 en 17.30 uur leesdienst; Ridderkerk 9.30 uur ds. van Aalst en 17.00 uur dhr. G. Pater; Ridderkerk-Slikerkerveer 9.30 en 14.30 uur dhr. G. Pater; Rijssen-Noord 9.30 en 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 uur ds. Mol; Rijssen-Zuid 9.30 en 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Rilland-Bath 14.00 uur ds. van Dieren en 18.30 uur ds. Tuinier; Rotterdam-Alexanderpolder 16.30 uur ds. Paul; Rotterdam-Centrum 17.30 uur ds. de Leeuw; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. Baaijens; Rotterdam-Zuid 18.30 uur dhr. de Heer; Rotterdam-Zuidwijk 15.00 uur ds. Leeuw; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Brugge en 14.00 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. Schot; Scheveningen 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Sint Annaland 14.30 uur ds. Brugge; Soest 19.00 uur ds. Visscher; Stad a/h Haringvliet 10.00 uur (H.A.) en 18.00 uur ds. Gunst; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. C. Harinck; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur leesdienst; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. de Jongste en 14.30 uur leesdienst; Uddel 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Urk 10.00 uur (H.A.) en 17.00 uur ds. J. Beens; Veen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Veenendaal 9.30 en 17.00 uur leesdienst; Vlissingen 9.30 en 15.30 uur ds. Meeuse; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Hofman en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Wemeldinge 15.00 uur ds. Verschuure; Werkendam 11.15 en 18.30 uur leesdienst (in de Geref. Kerk); Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. Vermeij; Woerden 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Wolphaartsdijk 14.30 uur ds. Tanis; Yerseke

9.30 en 14.00 uur leesdienst en 18.00 uur ds. v/d Poel; Zeist 10.00 uur (H.A.) en 18.30 uur ds. van Eckeveld; Zwijndrecht 9.30 uur ds. Leeuw en 14.30 uur ds. de Wit.

MAANDAG 24 FEBRUARI 2003

Melissant 19.30 uur ds. Leeuw.

DINSDAG 25 FEBRUARI 2003

Borsssele 19.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. Tanis; Enschede 19.30 uur ds. v/d Net; Poederoyen 19.30 uur ds. Mondria; Rotterdam-Zuid 19.45 uur ds. Driessen; Uddel 19.30 uur ds. Leeuw.

WOENSDAG 26 FEBRUARI 2003

Beekbergen 19.30 uur dhr. G. Beens; Brakel 14.30 en 19.00 uur ds. J. de Pater (bid-dag); Drachten 19.30 uur ds. Hoogerland (bijbellezing); Hendrik-Ido-Ambacht 19.45 uur ds. van Gelder; Hoofddorp 19.30 uur dhr. Bakker; Nunspeet 19.30 uur ds. Gunst; Poortvliet 10.00 en 14.30 en 18.30 uur ds. de Wit (biddag); Rhenen 19.30 uur ds. Veenendaal (bijbellezing); Rijssen-Zuid 19.30 uur ds. Schreuder; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. Leeuw; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Brugge en 14.00 uur ds. de Jongste (biddag); Scherpenzeel 19.30 uur ds. Schot; Sint Annaland 9.30 en 18.30 uur ds. A.B. v/d Heiden en 14.30 uur ds. Brugge (biddag); Sint Philipsland 9.30 en 18.30 uur ds. Schipper (biddag); Sprang Capelle 19.30 uur ds. J. Beens; Tholen 10.00 en 19.00 uur ds. de Jongste en 14.00 uur leesdienst (biddag); Veen 19.30 uur ds. Melis (bijbellezing); Vlaardingen 19.30 uur ds. Kleppe; Zeist 19.30 uur ds. van Eckeveld (bijbellezing); Zwolle 19.30 uur ds. van Dieren.

DONDERDAG 27 FEBRUARI 2003

Kruiningen 19.30 uur dhr. de Heer; Mijdrecht 19.30 uur ds. Schipper; Naaldwijk 19.45 uur ds. Silfhout; Ridderkerk 19.30 uur ds. Brugge; Tricht-Geldermalsen 19.30 uur dhr. G. Pater.

VRIJDAG 28 FEBRUARI 2003

Kapelle-Biezelingse 14.30 uur ds. Tanis (huw. bev.).

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar. Diensten zondag 23 februari om 10.00 uur evangelist G. Baan en 17.00 uur leesdienst.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70; dienst iedere zondag om 10.30 uur. Bijbelcursussen elke dinsdag vanaf 18.30 uur.

Dagje Amsterdam? Kom dan ook eens naar Simon de Looier. Hartelijk welkom op dinsdag t/m zaterdag van 10.00 tot 16.00 uur!

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw

Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; Kerk van de Zevende Dags Adventisten, Eeskerd 1; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merksem:

Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude

Barreelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Kerkgebouw Offenbachstraat 105-107. Diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur evangelist H.J. van den Boogaart. U bent hartelijk welkom in de BIJBELwinkel van dinsdag-zaterdag, tussen 10.00 en 17.00 uur. Offenbachstraat 107.

Te huur in Zuna bij Rijssen
Luxe Vak. bungalows van alle gemakken voorzien. o.a. eigen wasmachine en magnetron. Prachtige omgeving voor de fiets en wandeltochten! en dichtbij viswater. Bel voor gratis folder. Of kijk op www.christelijkevakantiesite.nl
Vak. oord Holsappel.
Tel./Fax 0548-512790

Te huur aangeboden een kamer voor jongen in Maartensdijk (Utr.) in woonboerderij. Tel. 0346-213469.

Advertenties

Te huur stacaravan. Hofstee Nunspeet. 4 pers.+vk. ledikant. Nog vrij voor week 29 en,na week 32. Tel. 0113-344307 / 0113-342101

Begrafenis Verzorging Tollenaar van Swindenstraat 25, 4532 KC Terneuzen Tel. 0115-612554 - **Geen crematies**

AMBACHTELIJK, NATUURLIJK

VLOEREN - TRAPPEN - GEVELS
Energieweg 8c • 4231 DJ Meerkerk
Tel. +31(0)183-354225 • Fax +31(0)183-354375
www.kroonnatuursteen.nl • email: info@kroonnatuursteen.nl
openingstijden showroom: di-vr: 09.30-17.00 uur, za 09.30-15.00 uur

Boeder Scherpenzeel

AMBTSKLEDING

Kostuums: 2 en 3 delig zwart - grijs - e.a.
Preekjassen ~ Jacquets ~ Pantalons
Streepjassen ~ Overhemden ~
Stropdassen ~ Sokken ~ Overjassen
Hoeden ~ Schoenen

Winkel:
Dorpsstraat 229, 3925 KC Scherpenzeel
Telefoon 033-2778899 / 033-2778068

Op afspraak - service aan huis

VERKLARING VAN HET OUDE EN NIEUWE TESTAMENT

Matthew Henry

Onovertroffen

De *Verklaring van het Oude en Nieuwe Testament* door Matthew Henry is een onovertroffen werk. Zij heeft door de eeuwen heen haar waarde bewezen als betrouwbare gids voor iedereen die de Bijbel als Woord van God wil verstaan. Ongetwijfeld zijn er commentaren die Henry's werk in geleerdheid overstijgen, maar daardoor boeten zij voor velen wel in aan begrijpbaarheid. Het ging Henry dan ook niet om een proeve van geleerdheid. Hij wilde een heldere en eenvoudige verklaring geven voor iedereen die de vertroosting zoekt van Gods Woord. In die opzet is hij als geen ander geslaagd. Zijn uitleg is, zoals de volledige titel zegt, letterlijk en praktisch: een vertolking van de Bijbel als Gods Woord, toegepast op het leven van alledag. Sinds de eerste uitgave heeft dit werk een ereplaats ingenomen, niet alleen in de studeerkamers van geleerden en predikanten, maar juist ook in de huiskamers van talloze christelijke gezinnen.

Auteur

Matthew Henry (1662-1714) werd in 1687 als predikant bevestigd. Zijn leven kenmerkte zich door eenvoudige en trouwe plichtsvulling en werd gedragen door een diepe verbondenheid met de Bijbel. Zijn dagelijkse bijbellesing in huiselijke kring - waarna Henry het gelezene verklaarde - en zijn prediking bereidden hem uitstekend voor op zijn hoofdwerk, de *Verklaring van het Oude en Nieuwe Testament*.

Negen delen, gebonden in scabra-leer
Formaat: 17 x 24,5 cm.
Omvang: 7420 blz.
Verschijnt D.V. september 2003
Intekenprijs **€ 295.-**
Prijs na verschijning: € 350.-

Stuur de bon, zonder postzegel, aan:
BOEKHANDEL GEBR. KOSTER
Antwoordnummer 1052
3770 VB Barneveld

Ja, ik teken nu in op de negendelige Bijbelverklaring van Matthew Henry voor de intekenprijs van € 295.- Direct na verschijning stuurt u mij deze verklaring zonder bijkomende kosten toe.

Naam:.....
Adres:.....
Postcode:.....
Woonplaats:.....
Telefoon:.....

Uitgeverij Boekhandel
Gebr. Koster
Nairacstraat 17, Barneveld
Tel. (0342) 41 69 86

9 DELEN, 6e DRUK

Christelijke hogeschool de Driestar
Opleidingsinstituut voor onderwijsgeevenden
op reformatische grondslag

18^e eeuwse Engelse gezangendichters
Spreker is dr. P. de Vries.
7 maart, 21 maart en 11 april 2003.

Deze colleges worden gehouden op
vrijdagavond van 19.45 – 22.00 uur. De kosten
per programma zijn € 50,-.

Belangstellenden kunnen een folder aanvragen
bij de administratie of telefonisch aanmelden.
Christelijke hogeschool de Driestar, Postbus
368, 2800 AJ Gouda, telefoon: 0182-540333.

**Slechte akoestiek
in uw kerk?**

Griffioen Akoestische Systemen zorgen
gegarandeerd voor een uitstekende
akoestiek met galm in elke kerk.
Hierdoor wordt de gemeentezang vol-
ler en sprankelender en het orgel
krijgt meer draagkracht en breedte!
Ook onder galerijen worden de ako-
estische omstandigheden drastisch ver-
beterd.

Bouwkundige voorzieningen overbodig.
Geen invloed op het directe geluid van
uw geluidsinstallatie

Voor vrijblijvende informatie:

Griffioen
AKOESTISCHE SYSTEMEN

Staphorst,
Tel. 0511-444413, Fax 444108.

Studium Generale

**Collectebonnen
machinaal tellen?**

vraag demo en/of referentie
Den Hertog 0314-341381/0548-515415

TEXEL. Ruim gelegen 6-8 pers. bun-
galows, 3 sl.k., wasm. en 4-6 pers.
stacaravans, 2 sl.k., douche. Bel voor
de folder: 0222-318391.
Bungalowpark 'De Verrassing',
Bijenkorfweg 6, Oosterend.

**Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Horssen bv**

DORPSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

Begravenisverzorging Kina
Begravenissen in Capelle a/d IJssel
e.o. D.W. Schipper, tel. 010-458 31 12.
Wij verzorgen geen crematies.

Uitgeverij De
Ramshoorn

www.
ramshoorn.nl

Presentatie
van het
unieke,
prachtige
fotoboek **'Bunyan in beeld.'** (L.J. van Valen).
Programma, o.a.:

1. opening ds. G. Clements
2. referaat L.J. van Valen
3. mooi klankbeeld van Bunyanreis.

**Eenmalig 15% korting op het boek en
gratis kleurplaat voor de kinderen!**

Bel voor opgave: 0113-230 340.

Te huur **ruime vakantiewoning**
in Zuid-Alberta, Canada,
omgeving van Lethbridge.
Prachtig gelegen, uitzicht op rivier,
prairie en Rocky Mountains,
dichtbij dorp en kerken.
Voor inlichtingen 00-1403-553-4023.
Hollands sprekend.

begravenisverzorging
T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen,
Rotterdam en omstreken.
Opbaar mogelijkheden in een
door u gewenst uitvaartcentrum
of thuis met koeling.
Geen crematies.
Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 15
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010-460 85 09
Fax 010-435 79 12

**KLASSIEKE
ORGELS**

Hoofddealer van **Johannus,
Eminent, Ahlborn,
Sweelinck, enz.**

**Stolk
orgels**

Tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwerkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55
Krabbendijke, Oostpolderweg 1
Nederhemert Noord, Kapelstraat 1
Beesd, Veerweg 14
Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN KLASSIEKI

IN LIEFDEVOLLE HERINNERING...

Uw gedachten over een uniek gedenkteken geven
wij gestalte in natuursteen. Vraag naar het
fotoboek met vele voorbeelden.

Grafgedenktekens
Zandee & de Kuijper

Goes: Rotonde Ringbaan-West
Telefoon (0113) 216555

Middelburg: Arnesteinweg 40
Telefoon (0118) 612579

Zoetermeer: Argonstraat 66
Industrieterrein Lansinghage
Telefoon (079) 3615010

Email: info@grafgedenktekens.nl

Geluid zoals het hoort!

Professionele geluidsinstallaties
Professionele cd producties
Ringleiding/Inbelsystemen

internet: www.vangelderelektronica.nl
email: vge@vangelderelektronica.nl
telefoon: 0592 415 509

HONGERSNOOD in Malawi en Zimbabwe

Mensen in Afrika hebben honger en eten onrijpe maïs.
Van de nieuwe oogst blijft daardoor niet veel over.
13 miljoenen mensen lopen het risico om aan de hongersnood
te sterven. Nu helpen, om straks erger te voorkomen!

Help! Giro 307447

Op kosten van het deputaatschap zijn al tientallen
tonnen maïs uitgedeeld. Dankzij uw steun.

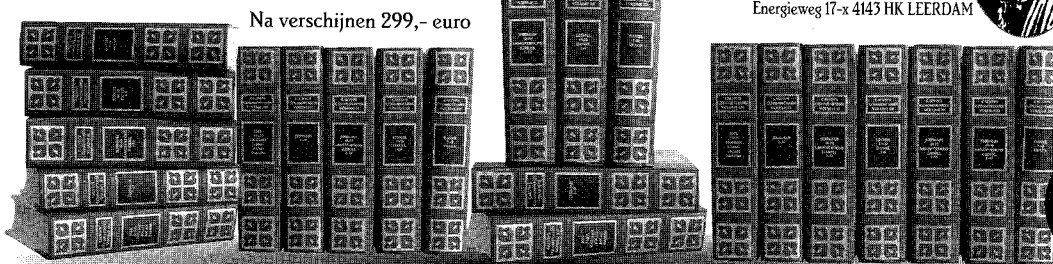

DEPUTAATSCHAP TOT HULPVERLENING
IN BIJZONDERE NODEN DER
GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Postbus 615 • 3440 AP Woerden
Tel. 0348-489910 • Fax 0348-483721

Unieke heruitgave Calvin's Bijbelcommentaar

Teken nú in op de engelstalige
heruitgave voor slechts
249 euro!

Na verschijnen 299,- euro

Calvin
Energieweg 17-x 4143 HK LEERDAM

Tel. 0345-619565. Fax. 617285

Society

slechts
11.³⁰
p/deel!

Bon / adv. opsturen of faxen naar bovenstaand adres Calvin Society.

Al eeuwen lang wordt Calvin's zakelijk
en evenwichtig Bijbelcommentaar breed
gerespecteerd. Binnenkort komt er een
lang verwachte heruitgave van de
engelstalige versie. Het betreft een zeer
getrouwe vertaling die door alle reforma-
torische, engelstalige kerken wordt
gebruikt. Tegen een uniek lage inteken-
prijs ontvangt u met zes weken deze 22
delen in prachtige band franco thuis!

Coupon

Ja, ik teken nu in op deze unieke heruitgave
voor 249,- euro excl. verzendkosten.

Naam

Handtekening

Adres

Postcode/Woonplaats

U betaalt á contant bij aflevering. Verzendkosten: 12 euro. Ophalen is ook mogelijk.